

A katolikus oktatás elmúlt huszonöt éve – az egyházi, felekezeti oktatási intézményhálózat bővülése

Az egyházi oktatási intézményhálózat a '90-es évektől kezdődően folyamatosan bővült. Ez a tendencia az ezredforduló után sem állt meg, így 2006-ban már 191 katolikus oktatási intézmény volt Magyarországon. (Csak emlékeztetőül a rendszerváltozást megelőzően összesen nyolc katolikus oktatási intézmény volt hazánkban). A növekedés indokolt volt, hiszen az ingatlan visszaadás folyamata csupán 2011. évben zárult le. Ekkortól záródott hivatalosan az az időszak mikor az egyház visszakapta, vagy járadék formájába átváltotta korábban elkobzott vagyonát. Ezen ingatlan visszaadások során „Az egyházak összesen több mint 8.000 igényt terjesztettek elő. A beterjesztett igények számát figyelembe véve azok 51%-a a Magyar Katolikus Egyházhoz, 37%-a Magyar Református Egyházhoz, 7%-a a Magyar Evangélikus Egyházhoz, 4%-a a zsidó felekezetekhez, 1%-a a kisebb egyházakhoz kötődött.”¹

A folyamat lezárásával párhuzamosan azonban az állam a rendszerváltozást követően kialakult közoktatási rendszert 2012-ben alapjaiban újrászervezte. Az állam lényegében visszavette az önkormányzatoktól az iskolák működtetésének jogát. Ezzel párhuzamosan az egyháznak illetve a különböző felekezetek részére lehetőséget adott, hogy korábbi önkormányzati iskolákat átvegyenek. Ezzel lényegében az egyházi iskolák megjelenésének egy új hulláma kezdődött meg. Meg kell jegyezni, hogy ezen új struktúrában is az egyház (a többi felekezetekhez hasonlóan) közfeladatot vett át az államtól. Ezért az állam az egyházi oktatás finanszírozása érdekében normatívát fizet. A jelen rendszerben a katolikus egyház összesen 582 közoktatási és tíz felsőoktatási intézmény tart fent.² A nagy kérdés az, hogy az előzmények fényében hosszútávon tartóssá tud-e válni ezen új rendszer. Az egyház oktatásfinanszírozása ugyanis továbbra sem rendezett megnyugtatóan. Az egyháznak továbbra sincs olyan gazdasági potenciája, hogy az állami segítség nélkül a megnövekedett számú intézményrendszert finanszírozni tudja. Azaz az egyház az intézményfenntartás tekintetében a '90-es években kialakult gyakorlatnak megfelelően továbbra is az állam „kegyére” van utalva. Ezért ennek megnyugtató rendezése nélkül az egyházi oktatás könnyen instabillá válhat.

Lábjegyzet:

1. *Az egyházi ingatlanrendezés 20 éve 1991–2011.* (szerk: dr. Fedor Tibor) Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Egyházi, Nemzetiségi és Civil Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság, 2012. 40. old.
2. Adatokat lásd: http://www.kpszti.hu/katolikus_kozoktatas (letöltve: 2015. 09. 29.)